

ΕΤΟΣ 54ον

27 Αυγούστου 2006

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 35 (2778)

ΔΟΥΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

*«έξεληθών δέ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος
εὔρεν ἓνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ»*

Τὴν περίπτωση τοῦ ἀχάριστου δούλου περιγράφει σήμερα ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος. Ὅπως γνωρίζουμε ὁ θεσμὸς τῆς δουλείας ἦταν εὐρύτητα διαδεδομένος τὴν ἐποχὴ τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὁ Χριστὸς ἦταν ἐκεῖνος πού καυτηρίασε τὴν ὑποδούλωση ἀνθρώπου σὲ ἄνθρωπο. Καὶ ὁ Χριστιανισμὸς ἦταν ἐκεῖνος πού ἀργότερα συντέλεσε στὴν τέλεια κατάργηση τῆς δουλείας.

Παρόλο ὅμως πού καταργήθηκε ἡ δουλεία μὲ τὴ συμβατικὴ της μορφή, δυστυχῶς ἐξακολουθεῖ νά ὑπάρχει μέχρι σήμερα λαμβάνοντας ἄλλες μορφές. Ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος εἶναι ὑπόδουλος πολλῶν καταστάσεων καὶ ἐξαρτήσεων, πού συνεχῶς αὐξάνονται. Αὐτὸ ὀδηγεῖ σὲ μιά νέα μορφή δουλείας καὶ σχετικοποιεῖ τὴν ἐλευθερία. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ πραγματικὴ ἐλευθερία βρίσκεται στὴν ἐν Χριστῷ ζωή.

Μετάβαση στὴν ἀπόλυτη ἐλευθερία

Ἡ χριστιανικὴ ζωὴ εἶναι προσανατολισμένη στὴν ἀπόλυτη ἐλευθερία: «Ὑμεῖς γάρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί», γράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος (Γαλ. 5, 13). Καὶ ὁ προσανατολισμὸς πρὸς τὴν ἐλευθερία συνεπάγεται τὸν βαθμιαῖο παραμερισμὸ κάθε ἐξωτερικοῦ καταναγκασμοῦ καὶ κάθε ἐξωτερικῆς αὐθεντίας. Ἡ χριστιανικὴ ἠθικὴ δὲν ἀποσκοπεῖ στὸν συμβιβασμὸ τῆς δουλείας μὲ τὴν ἐλευθερία, ἀλλὰ στὴ μετάβαση ἀπὸ τὴν κατάσταση τῆς δουλείας στὴν περιοχὴ τῆς ἐλευθερίας. Βέβαια ἡ μετάβαση αὐτὴ δὲν εἶναι εὐκόλη οὔτε ἀπλή. Αὐτὸ ὅμως δὲν ματαιώνει τὸν τελικὸ σκοπὸ τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς, πού εἶναι ἡ ἐλευθερία χωρὶς ὅποιαδήποτε ἐξωτερικὴ ἐπιβολή.

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ὑποδουλώνεται σὲ κάποια ἐξωτερικὴ αὐθεντία, ἀλλο-

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Ματθ. ιη´ 23–35)

Μακροθυμία καί σκληρότητα

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ὁμοιωθὴ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. Ἄρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν, προσηνέχθη αὐτῷ εἷς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων. Μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πρᾶθῆναι καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι. Πεισὼν οὖν ὁ δούλος προσεκύνη αὐτῷ, λέγων· Κύριε, μακροθύμησον ἐπ’ ἐμοί, καὶ πάντα σοι ἀποδώσω. Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου, ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ. Ἐξελθὼν δὲ ὁ δούλος ἐκείνος, εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὄφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια· καὶ κρατήσας αὐτὸν ἐπνιγε, λέγων· Ἀπόδος μοι εἴ τι ὀφείλεις. Πεισὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, παρεκάλει αὐτόν, λέγων· Μακροθύμησον ἐπ’ ἐμοί, καὶ πάντα ἀποδώσω σοι. Ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν· ἀλλ’ ἀπελθὼν, ἔβαλεν αὐτόν εἰς φυλακὴν, ἕως οὗ ἀποδῶ τὸ ὀφειλόμενον. Ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα, ἐλυπήθησαν σφόδρα· καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ αὐτῶν πάντα τὰ γενόμενα. Τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ, λέγει αὐτῷ· Δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με· οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς καὶ ἐγὼ σε ἠλέησα; Καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ, παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς, ἕως οὗ ἀποδῶ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ. Οὕτω καὶ ὁ Πατὴρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφήτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν, τὰ παραπτώματα αὐτῶν.

τριώνεται καὶ ἐξουθενώνεται. Καὶ ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ ὡς ἐξωτερικὴ αὐθεντία συντρίβει τὸν ἁμαρτωλὸ ἄνθρωπο καὶ δικαιώνει τὸν θάνατο. Ἀλλῆ ἡ δικαίωση τοῦ θανάτου εἶναι καταδίκη τῆς ἐλευθερίας. Εἶναι ἡ ἔσχατη δικαίωση τῆς ἐξωτερικῆς αὐθεντίας. Γι’ αὐτὸ καὶ ἡ ἀποστολή τοῦ νόμου δέν ἦταν νά παραμείνει ὡς αἰώνια αὐθεντία, ἀλλῆ νά παιδαγωγῆσει τὸν ἄνθρωπο, γιὰ νά δεχθεῖ τὴν ἐν Χριστῷ ἐλευθερία.

Ὁ Χριστὸς δέν ἦρθε γιὰ νά καθιερώσει κάποια νέα αὐθεντία, ἀλλῆ νά ἐλευθερώσει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ κάθε δουλεία. Δέν ἦρθε γιὰ νά διδάξει κάποια νέα ἠθικὴ, ἀλλῆ γιὰ νά φέρει στὸν κόσμον τὴν τελειότητα καὶ τὴν πληρότητα τῆς ζωῆς (Ἰω. 10, 10). Ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ ἀληθινὴ ζωὴ, πού ἀντικαθιστᾷ τὴ δουλεία μὲ τὴν ἐλευθερία. Κατευθύνει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸ ἐπίπεδο τῆς ἀσθένειας καὶ τῆς σχετικῆς ἐλευθερίας στοῦ ἐπίπεδο τῆς τελειότητος καὶ τῆς ἀπόλυτης ἐλευθερίας.

Ἐλευθερία καὶ ἐντολές

Ἡ μετάβαση στοῦ ἐπίπεδο τῆς ἀπόλυτης ἐλευθερίας πραγματοποιεῖται μὲ τὴν τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ. Οἱ ἐντολές τοῦ Θεοῦ, ὅπως παρατηρεῖ ὁ ὁσιος Μάρκος ὁ ἐρημίτης, «τούς ὅρους τῆς δοθείσης ἡμῖν ἐλευθερίας φυλάττουσιν».

Μετάφραση τῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς

Εἶπεν ὁ Κύριος αὐτὴν τὴν παραβολὴν· ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μοιάζει μὲ ἓνα βασιλέα, ὁ ὁποῖος ἠθέλησε νὰ λογαριασθῇ μὲ τοὺς δούλους του. Ὅταν δὲ ἄρχισε νὰ λογαριάζεται, τοῦ ἔφεραν ἓναν πού χρωστοῦσε δέκα χιλιάδες τάλαντα. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς δὲν εἶχε νὰ τὰ πληρώσῃ, διέταξε ὁ κύριός του νὰ πωληθῇ αὐτὸς καὶ ἡ γυναῖκα του καὶ τὰ παιδιά του καὶ ὅλα ὅσα εἶχε καὶ νὰ ἐπιστραφοῦν τὰ ὀφειλόμενα. Τότε ἔπεσε ὁ δούλος εἰς τὰ πόδια του καὶ τοῦ ἔλεγε, «Κύριε, κάνε ὑπομονὴ καὶ ὅλα θὰ σοῦ τὰ ἐπιστρέψω». Καὶ ὁ κύριος τοῦ δούλου τὸν σπλαγχνίσθηκε, τὸν ἄφησε ἐλεύθερον καὶ τοῦ ἐχάρισε τὸ χρέος. **Μόλις ἐβγήκε ὁ δούλος ἐκεῖνος, συνήντησε ἓνα ἀπὸ τοὺς συνδούλους του,** πού τοῦ χρωστοῦσε ἑκατὸ δηνάρια. Καὶ τὸν ἔπιασε ἀπὸ τὸν λαιμὸ καὶ τοῦ ἔλεγε, «Δὸς μου ὅσα χρωστᾷς». Ὁ δὲ σύνδουλός του ἔπεσε εἰς τὰ πόδια του καὶ τὸν παρακαλοῦσε λέγων, «Κάνε ὑπομονὴ καὶ θὰ σοῦ τὰ ἐπιστρέψω». Αὐτὸς ὅμως δὲν ἤθελε, ἀλλ' ἐπῆγε καὶ τὸν ἔβαλε εἰς τὴν φυλακὴν ἕως ὅτου ἐπιστρέψῃ τὰ ὀφειλόμενα. Ὅταν οἱ σύνδουλοί του εἶδαν ὅ,τι συνέβη, ἐλυπήθησαν πάρα πολὺ καὶ ἤλθαν καὶ ἐξήγησαν εἰς τὸν κύριόν τους ὅλα ὅσα εἶχαν συμβῆ. Τότε ὁ κύριός του τὸν ἐκάλεσε καὶ τοῦ λέγει, «Δούλε πονηρέ, ὅλο τὸ χρέος ἐκεῖνο σοῦ τὸ ἐχάρισα, διότι μὲ παρεκάλεσες. Δὲν ἔπρεπε καὶ σὺ νὰ ἐλεῆσῃς τὸν σύνδουλόν σου, ὅπως καὶ ἐγὼ σέ ἐλέησα;». Καὶ ὠργισμένος ὁ κύριός του τὸν παρέδωκε εἰς τοὺς βασανιστὰς, ἕως ὅτου τοῦ ἐπιστρέψῃ ὅλα ὅσα τοῦ χρωστοῦσε. Ἔτσι καὶ ὁ Πατέρας μου ὁ οὐράνιος θὰ σᾶς συμπεριφερθῇ, ἐάν ὁ καθένας σας δὲν συγχωρῇ τὸν ἀδελφόν του μὲ ὅλην σας τὴν καρδιά.»

(Ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης τῶν ἀειμνήστων καθηγ. Β. Βέηλα, Ἀρχιμ. Εὐ. Ἀντωνιάδου, Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, Γερ. Κονιδάρη, Ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ).

Ἔτσι μαζί μὲ τὰ δόγματα, πού φυλάσσουν τὰ ὅρια τῆς ἀλήθειας, ὑπάρχουν καὶ οἱ ἐντολές, πού φυλάσσουν τὰ ὅρια τῆς ἐλευθερίας.

Ὁ Θεὸς πού ἐλευθερώνει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴ δουλεία τῆς ἁμαρτίας, δὲν τὸν ἐγκαταλείπει ἀβοήθητο, ἀλλὰ προσφέρει καὶ τίς ἐντολές ὡς ὅρους γιὰ τὴ διατήρηση τῆς ἐλευθερίας πού τοῦ χαρίζει. Ὁ Θεός, πού ἐλευθέρωσε τὸν λαὸ του ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο καὶ ἀργότερα ἀπὸ τὴ βαβυλωνία δουλεία, ἐλευθερώνει καὶ ὅλους τοὺς πιστοὺς ἀπὸ τὴ δουλεία τοῦ θανάτου.

Δουλεία καὶ κόσμος

Ἡ χριστιανικὴ ἐλευθερία προσφέρεται σέ ὅλο τὸν κόσμο, ἀλλὰ δὲν γίνεται πάντοτε δεκτὴ ἀπὸ τὸν κόσμο οὔτε ὀλοκληρώνεται μέσα σέ αὐτόν. Ἀκόμη ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὴ δουλεία τῆς ἁμαρτίας κηρύσσεται ἀπὸ τοὺς χριστιανούς, χωρὶς πάντοτε ἢ ἐν Χριστῷ ἐλευθερία νὰ βιώνεται πάντοτε σωστά ἀπὸ τοὺς ἴδιους. Συχνὰ μάλιστα παρουσιάζεται σάν στιγμὴν δουλεία. Καὶ δὲν ὑπάρχει στιγμὴν

27 Αυγούστου 2006: ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΑ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ
Ποιμένος οσίου († 450), Ανθούσος και Φανουρίου τῶν μαρτύρων.
Ήχος: β΄ – Ἐωθινόν: ΙΑ΄ – Ἀπόστολος: Α΄ Κορ. θ΄ 2-12 – Εὐαγγέλιον: Ματθ. ιη΄ 23-35.
Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 3 Σεπτεμβρίου, ΙΒ΄ Ματθαίου.
Ἀπόστολος: Α΄ Κορ. ιε΄ 1-11 – Εὐαγγέλιον: Ματθ. ιθ΄ 16-24.

δουλεία ἀπό ἐκείνη πού ἐπιβάλλεται στό ὄνομα τοῦ παντοδύναμου Θεοῦ, ὅταν παρουσιάζεται ὡς ἐξουσία πού προσδιορίζει δυναστικά τόν κόσμο. Ὁ Θεός ὁμως δέν ἐπιβάλλει καμιά μορφή δουλείας. Κανείς δέν δικαιούται νά ἐπιβάλλει στόν ἄνθρωπο τή θέλησή του ἢ νά τόν ἐξαναγκάσει σέ ὅποιαδήποτε ἐπιλογή.

Ἦ Οχι μόνον ἡ κατάργηση τῆς δουλείας, ἀλλῆ καί ἡ εὐαισθησία πού ὑπάρχει σήμερα στόν κόσμο γιά τήν ἐλευθερία ἔχει τίς ρίζες της στή χριστιανική διδασκαλία. Τό Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ αὔξησε στόν κόσμο τό αἰσθητήριο τῆς ἐλευθερίας. Τό κήρυγμα τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπό κάθε μορφῆς δουλείας δέν προσφέρει μόνο λύσεις σέ κοινωνικά προβλήματα, ἀλλῆ καί ἐπισημαίνει κοινωνικά προβλήματα. Ἡ ἐπισήμανση αὐτή γίνεται μέ τήν καλλιέργεια τοῦ πνεύματος τῆς ἐλευθερίας καί τήν ἀπογύμνωση τῶν ἀνελεύθερων καταστάσεων πού ὑπάρχουν στήν κοινωνία. Ἡ ἀπαλλαγῆ μας ἀπό τή δουλεία δέν εἶναι δυνατή χωρίς τήν ἐλευθερία πού προσφέρει ὁ Χριστός.

Ἀρχιμ. Γ. Χ.

«Ἀπαντήσεις σέ ἐρωτήματα σωτηριολογικά»

Ἄνδρέα Θεοδώρου (†), Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Σχῆμα 14x21, σελίδες 392, τιμή 15€.

Ἕνα ἀκόμη πόνημα – τό 20ό κατά σειρά – τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ Ἄνδρέα Θεοδώρου ἐξέδωσε καί κυκλοφορεῖ ἡ Ἀποστολική Διακονία.

Ὁ πλήρης τίτλος τοῦ βιβλίου εἶναι «Ἀπαντήσεις σέ ἐρωτήματα σωτηριολογικά. Ἡ ὀρθόδοξη σωτηριολογία σέ μορφή 169 ἐρωταποκρίσεων».

Ἀκοῦστε τό **Ραδιοφωνικό Σταθμό** τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
ΤΩΡΑ καί ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΑ

Γιά περισσότερες Πληροφορίες: **210 72 98 222**

«ΦΩΝΗ ΚΥΠΡΙΟΥ», ἑβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καί ζωῆς τῆς «᾽ Αποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἰαοῖου 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδότης - Διευθυντής: Ἐπίσκοπος Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξη, τηλ. 210.7272.331. Διεκπεραίωση, τηλ. 210.7272.388. Ὑπό τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΠΡΙΟΥ» σ΄ ὅλο τόν κόσμο μέσω Διαδικτύου: www.apostoliki-diakonia.gr

Οἱ «ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ» τῶν φοιτητῶν τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκτροφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας στό Διαδίκτυο: www.apostoliki-diakonia.gr/gr_main/profile/oikotrofeion.htm